

## *memo aan de gemeenteraad*

**aan** de gemeenteraad  
**onderwerp** Raadsmemo informierend Startnotitie Regionale Woonzorgvisie Midden- Holland  
**van** het college van burgemeester en wethouders  
**datum** 2 april 2024  
**dossiernummer** 8099

### **memo**

Geachte leden van de gemeenteraad,

Hierbij biedt het college u de startnotitie aan die is opgesteld als opmaat naar een regionale woonzorgvisie. In deze raadsinformatiebrief informeren wij u over de achtergrond en de totstandkoming van deze startnotitie.

#### **Achtergrond: Een thuis voor iedereen en versterking regie op de volkshuisvesting**

Voor steeds meer mensen is het moeilijk een passende woning te vinden. Sommige mensen hebben nog minder kansen omdat zij zich in een kwetsbare situatie bevinden. Zij zijn vaak afhankelijk van extra zorg of begeleiding, of zij moeten hun leven (opnieuw) opbouwen. Het gaat om mensen die dak- en thuisloos zijn, die uitstromen uit een intramurale instelling, statushouders en diverse groepen mensen met sociale of medische urgentie, waaronder slachtoffers van huiselijk geweld. Deze mensen hebben niet alleen een dak boven hun hoofd nodig, vaak hebben zij ook behoefte aan zorg en ondersteuning. Daarnaast zijn arbeidsmigranten soms gehuisvest onder erbarmelijke omstandigheden of betalen zij torenhoge huren.

Al deze aandachtsgroepen verdringen elkaar en concurreren met regulier woningzoekenden om de schaarse betaalbare woningen. De leefbaarheid in sommige buurten en wijken staat steeds meer onder druk door ongelijke verdeling van de huisvesting binnen gemeenten en tussen gemeenten onderling. Ook komt de benodigde zorg en ondersteuning nog onvoldoende tot stand waardoor zelfstandig wonen wordt belemmerd.

Om deze reden heeft het ministerie van BZK in 2021 het programma 'Een thuis voor iedereen' ontwikkeld (zie bijlage 2). Het doel van dit programma is te zorgen voor voldoende betaalbare woningen voor alle aandachtsgroepen, met een evenwichtige verdeling over gemeenten en met de juiste zorg, ondersteuning en begeleiding.

Een eerste stap om dit doel te bereiken, is vorig jaar gezet met de afspraken die zijn vastgelegd in de Regionale Realisatieagenda Midden-Holland.

Daarnaast ligt er een wetsvoorstel voor versterking regie op de volkshuisvesting. In dit wetsvoorstel zijn maatregelen en doelen uit het programma 'Een thuis voor iedereen' opgenomen. Eén van de verplichtingen voor gemeenten is ook dat zij vanaf 2026 een woonzorgvisie moeten opnemen in hun volkshuisvestelijk programma<sup>1</sup>. De inwerkingtreding van de wet is voorzien in 2024.

#### **Regionale woonzorganalyse**

In 2022 heeft onderzoeks- en adviesbureau Questan voor de regio Midden-Holland een analyse uitgevoerd naar wonen en zorg in de vijf regiogemeenten, Gouda, Bodegraven-Reeuwijk, Krimpenerwaard, Waddinxveen en Zuidplas. Dit heeft geresulteerd in het rapport 'Nog langer Thuis in Midden-Holland' (samenvatting bijgevoegd, zie bijlage 3). De doelgroepen waar Questan zich met deze analyse op heeft gericht zijn ouderen met een (toekomstige) lichte of zware zorgbehoefte, mensen in de geestelijke

---

1 In het wetsvoorstel versterking regie op de volkshuisvesting is voor gemeenten de verplichting opgenomen om per 1-1-2026 een volkshuisvestelijk programma vast te stellen. Het doel van dit programma is de verdere uitwerking van de visie op het woonbeleid en om concrete maatregelen te bevatten om tot realisering van het beleid te komen. Een woonzorgvisie is een verplicht onderdeel van het volkshuisvestelijk programma.

gezondheidszorg en maatschappelijke opvang en mensen met lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking. Het onderzoeksrapport is op 3 november 2022 in een gezamenlijk overleg van de wethouders Wonen en Sociaal Domein gepresenteerd en besproken.

### **Aftrap naar een regionale woonzorgvisie**

Gezien de urgentie die naar voren komt in de woonzorganalyse, alsook de aanbevelingen die worden gedaan, hebben de wethouders Wonen en Sociaal Domein van de vijf gemeenten na de presentatie en bespreking van het onderzoeksrapport op 3 november 2022 de opdracht gegeven om te verkennen of en in welke mate er regionale samenwerkingsafspraken rond het thema wonen – zorg opgesteld dienen te worden. De uitkomst van deze verkenning, die in 2023 heeft plaatsgevonden, is beschreven in de startnotitie voor een regionale woonzorgvisie. De startnotitie is op 18 december 2023 door de wethouders Wonen en Sociaal Domein van een positief advies voorzien. De startnotitie (bijlage 1) dient als aftrap voor het opstellen van een regionale woonzorgvisie.

### **Aanpak en totstandkoming van de startnotitie**

Bij de uitwerking van een regionale aanpak voor een regionale woonzorgvisie zijn veel partijen betrokken. De vijf gemeenten kunnen de opgave wonen en zorg alleen oppakken in samenwerking met belangrijke stakeholders zoals zorgverzekeraars/zorgkantoor, zorgaanbieders en woningcorporaties. Naast de bestuurlijke inbreng van de betrokken wethouders Wonen en Sociaal Domein, is met een aantal professionals namens de stakeholders verkend waar zij urgentie zien en voor welke activiteiten volgens hen regionale afstemming aan de orde is.

### **Samenvatting van het resultaat**

Iedere gemeente is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van een lokale woonzorgvisie. Maar een optelsom van lokale visies leidt niet tot de oplossing van het huisvestingsvraagstuk van aandachtsgroepen. Regionale samenwerking is vaak noodzakelijk. In de startnotitie worden afwegingen voor regionale samenwerking op een rij gezet. Hieronder enkele argumenten uit de startnotitie:

- Goede verdeling van het woonzorgaanbod voor inwoners, bijvoorbeeld bevorderen van een goede verdeling van beschikbaar en betaalbaar woonzorgaanbod voor inwoners van de vijf gemeenten.
- Kennis delen: regionale samenwerking bevordert doelgerichte en laagdrempelige uitwisseling van kennis tussen de gemeenten.
- Aansluiten bij werkgebieden van partners. Woningcorporaties, zorgaanbieders en verzekeraars kennen een groter werkgebied dan één gemeente. Voor hen is samenwerking op regionale schaal gewenst. Andersom geldt dit ook voor gemeenten: samen optrekken voor strategische afspraken met zorgaanbieders en corporaties. Ook om te voorkomen dat gemeenten onderling in concurrentie komen.
- Innovatie van bestaand woonaanbod.
- Fysieke ruimte om te bouwen als regio. Van belang vanwege de provinciale rol bij het ruimtelijk beleid. Ook voor het benutten van provinciale subsidies of ondersteuningsmogelijkheden.

Samengevat moet de regionale samenwerking resulteren in de volgende kernpunten:

- Samen inzicht: gemeenschappelijke, regionale informatie die vergelijkbaar is, bijvoorbeeld gegevens over de regionale behoefte aan specialistisch zorgaanbod en definities van woonzorgproducten.
- Samen sturen en bijsturen. Door regionaal overzicht kunnen gemeenten en hun samenwerkingspartners regionaal bespreken of (bij)sturing nodig is. Monitoring maakt het mogelijk om tekorten in aanbod en uitvoering te constateren en het gesprek daarover te voeren én mogelijke oplossingen te verkennen.
- Samen sterk: regionale afspraken als basis voor strategische afspraken tussen gemeenten en met belangrijkste uitvoerende stakeholders. Die basis is ook een stevige onderlegger voor de afstemming en samenwerking, en voor het gesprek met de provincie.

### **Doelgroepen regionale woonzorgvisie**

De regionale woonzorgvisie richt zich op ouderen en doelgroepen vallend onder beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Overige aandachtsgroepen zoals verwoord in het wetsvoorstel *Wet versterking*

*regie op de volkshuisvesting*<sup>2</sup> worden cijfermatig in beeld gebracht. Het college van Gouda hecht er belang aan dat de opgave ten aanzien van alle aandachtsgroepen - zoals benoemd in het bijgevoegde programma 'Een thuis voor iedereen' - wordt opgenomen in de regionale woonzorgvisie. Het regionaal bestuurlijk gesprek wordt hierover hervat zodra er meer bekend is over de uitwerking van Wet versterking regie op de volkshuisvesting.

### **Vervolg**

Het werken aan een regionale woonzorgvisie vereist een regionale samenwerking tussen gemeenten. We verwoorden de procesaanpak op drie onderdelen:

- Inhoud: Welke taken onderscheiden we?
- Partijen: Wie dient bij welke taak betrokken te zijn? Wie pakt de uitvoering op? De coördinatie?
- Proces en besluitvorming: Volgens welke processtappen ontwikkelen we een gemeenschappelijk regionaal kader? Welke besluitvorming is nodig en door wie?

Het opstellen van een regionale woonzorgvisie vereist ook een regionale samenwerking tussen een groot aantal partijen. Dit vereist een zorgvuldige procesaanpak die in goed overleg met een vertegenwoordiging van de bij de regionale woonzorgvisie te betrekken partijen zal worden bepaald. Hierbij worden ook de raden in de tweede helft van 2024 nader betrokken. Zorgvuldigheid, betrokkenheid en draagvlak zijn essentieel voor het beoogde eindresultaat: een regionale woonzorgvisie die bijdraagt aan de integrale aanpak voor de opgave het vraagstuk wonen – zorg Midden-Holland. Afhankelijk van diverse randvoorwaarden wordt de bestuurlijke oplevering van de regionale woonzorgvisie voorzien eind Q3 2024.

### **Bijlagen**

1. Startnotitie woonzorgvisie Midden- Holland
2. Programma 'Een thuis voor iedereen'
3. Samenvatting 'Nog langer thuis in Midden-Holland'

---

<sup>2</sup> Volgens het wetsvoorstel Versterking regie op de volkshuisvesting moet de huisvestingsopgave van in elk geval de volgende aandachtsgroepen in kaart worden gebracht: mantelzorgverleners en -ontvangers, mensen met een lichamelijke, verstandelijke of zintuigelijke beperking of psychische kwetsbaarheid, uitstromers uit intramurale zorginstellingen, woningzoekenden na detentie, (dreigend) dakloze mensen, stoppende sekswerkers, statushouders, ouderen, arbeidsmigranten, studenten en woonwagenbewoners.

